

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

518

פרשת בשלח תשפ"ד

שאולי מדובר באבנים בכליות, אולם תוצאות הבדיקה הראו, כי לא מדובר באבנים בכליות".

"הרופא שלח אותי לבדיקות מקיפות כולל סי.טי, ובדיקות דם שונות. לאחר מספר ימים, הרופא ביקש ממני להיכנס אליו בדחיפות ואז הודיע לי את הגרוע מכל, גידול ממאיר ל"ע, שהתחיל באזור הכבד, התפשט לכל האיברים הפנימיים, והוא הגורם לכאבים העזים אותם אני חש".

"הוא הוסיף, שהסיכוי לצאת מזה אפסי, ההתפשטות היא כה מקיפה שבשום ניתוח לא יצליחו להוציא ולנקות את כל הגרורות. הרופא אף הקציב זמן, בו ניתן לחיות עם מצב שכזה, מספר חודשים בלבד!..."

"המצב וההרגשה שלי הייתה כבי רע. סיפרתי זאת לחברי וידידי. לא ניסיתי להסתיר את המצב, חשבתי, כי כמה שיותר אנשים יתפללו עלי, יש יותר סיכויים שיתקבלו התפילות בשמיים ובורא עולם ישלח לי רפואה שלימה".

"שבת ראשונה לא באתי להתפלל בביהמ"ד בו אני מתפלל עקב חולשה נוראה שתקפה אותי. במשך השבוע לאחר מכן החלו כוחותי אט אט לחזור, דיברתי עם אנשים שנסכו בי תקווה. ניסיתי להתחזק בכל כוחי באמונה שלימה בבורא עולם שיושיע אותי ולא הנחתי לייאוש להשתלט עלי בשום אופן".

"בשבת השנייה חשתי יותר טוב והלכתי לביהמ"ד לתפילה. לפני התפילה פנה אלי הגבאי וביקש את הסכמתי לערוך עבורי 'מגבית', והדגיש שזה לא מגבית של התרמת כספים!... הסכמתי לכך. לפני קריאת התורה תיאר הגבאי את מצבי הקשה והאומלל, הוא פנה בבקשה נרגשת למתפללים לקבל על עצמם לא לשוחח בעת התפילה ובקריאת התורה מתחילה ועד הסוף והוסיף: 'ובזכות זה ישלח ה' יתברך רפואה שלימה לאחד מבני החבורה'.

"קריאתו נענתה בקרב המתפללים וביום שלישי לאחר מכן עלה לביתי לבקר אותי, הוא הגיש לי דף עם שמונים חתימות של המתפללים, אשר חתמו שהם מתחייבים לא לשוחח שום שיחת חולין בזמן התפילה מתחילתה ועד סופה, אף לא בעת מכירת העליות, והדבר יזקק לזכותי שאזכה לרפואה שלימה. ובאמת בשבת שלאחר מכן שרר שקט מוחלט בביהמ"ד בכל עת התפילה וקריאת התורה".

ה' יִלְוֶה לְכֶם וְאַתֶּם תִּזְוְרֶשׁוּן (יד, יד)

אמר להם משה... כי ה' ילחם לכם, ואין לכם לצעוק אלא תחרישון... כי תבטחו בה' (בעל הטורים)

יש מצבים שצריך להחריש ואפילו לא להתפלל, אלא רק לחכות, להאמין ולבטוח בקב"ה שיקיים הבטחתו לבניו. אבל ישנם מצבים שלשתיקה עצמה יש כוח להשתיק את המקטרגים - 'מידה כנגד מידה'...

* * *

לרגל שמחת ה'אופרוף' של אחיינו, טס ר' אלכסנדר משה הי"ו ממקום מגוריו ביוניון-סיטי שבארה"ב למונטריאול שבקנדה. בליל שבת התפלל בביהמ"ד שהיה סמוך לבית אכסנייתו. כאשר נכנס לביהמ"ד, הבחין שבכניסה מתנוססת מודעה גדולה ובה כתוב: "מובא בשם ה'חפץ חיים' זיע"א ששתיקה יפה בשעת התפילה וקריאת התורה, ומסוגלת לכל הישועות". מודעה זו קשה לפספס, לא ייתכן מצב שיכנס אדם לבית המדרש מבלי שיבחין היטב במודעה.

התרגשות עזה תקפה את ר' אלכסנדר משה, כאשר הבחין כי קרוב לעשרה מניינים התפללו שם בנוסף להרבה ילדים ובחורים, ומתחילת התפילה ועד סיומה לא נשמע אף לא משפט אחד של שיחה בטלה!. הוא חש בהתעלות נפשית רוחנית גבוהה בקבלת שבת ובתפילת ערבית שלאחריה.

למחרת הגיע לתפילת מנחה, לאחר מכן שוחח עם הרב של ביהמ"ד והביע את התפעלותו, שאתמול בזמן קבלת שבת וערבית לא שוחחו אנשים באמצע התפילה, התפילה נערכה מתוך יראת כבוד כראוי לבית מקדש מעט, וההקפדה שלא לדבר ולשוחח בעת התפילה נראתה היטב בכל מקום, וזו הסיבה שבא עכשיו להתפלל כאן פעם נוספת. התרגשות נוספת חש בליבו, כשראה את המודעה הגדולה שהשתיקה מסוגלת לכל הישועות, כשהוא עצמו חווה על בשרו עד כמה באמת השתיקה בתפילה היא סגולה לכל הישועות!. כששמע הדיין את סיפורו, ביקש ממנו לספר זאת בסעודה שלישית. הוא הסכים לכך ובאמת בסעודה שלישית הושלך הס' ור' אלכסנדר משה החל לספר את סיפורו.

"הסיפור שלי החל בסוף חודש טבת ה'תשע"ה, התחלתי להרגיש כאבים חזקים באזור הכליות. בתחילה חשבתי,

רח"ל. עכשיו הגיע הזמן לרקוד בחתונת הבת. כלה יתומה שבחסידי שמים מצאה את זיווגה, והיא עתידה להיכנס לחופה, ולרש אין כל.

התאספנו כל הגיסים כדי לדון בדרכים לגיוס כספים, והוחלט שכל אחד יתחייב על סכום מסוים שאותו הוא יביא. כשרואים את המודעות של קופות הצדקה, שמבקשות תרומות ליתומים שנישאים במשך החודש, אולי לא יודעים עד כמה מדובר בעזרה קריטית, שמורידה רק במעט מהעול של בני המשפחה שנרתמו לעזרה.

התחייבתי על חמישה עשר אלף דולר! לא גביר הנני, ולא בן גביר, אני עמל לפרנסתי המצויה לי כדי צרכי ולא יותר. התכנית שלי היתה לזכות את עם ישראל במצוות הכנסת כלה. התקופה שבין האירוסין לחתונה ארכה כשלושת רבעי שנה, ובזמן הזה שיערתי שאוכל לגייס את הסכום.

בחרתי לי שני מוקדים לאיסוף התרומות. בתי כנסת ואולמי שמחות. לכתת רגלי בין בתים ולדפוק בדלתות לא הייתי מסוגל, אבל גם בתי כנסת ושמחות הם די והותר למי שלא רגיל בכך. כל יום הקדשתי זמן מה אחרי התפילה לאיסוף צדקה. ועם ישראל קדושים הם, נתבעים ונותנים. הם שומעים שמדובר בהכנסת כלה יתומה לחופה, ונותנים בעין יפה, כל אחד כמה שהוא יכול, ופרוטה לפרוטה מצטרפת.

במשך כמה חודשים אספתי סכום נכבד, אבל העול, המתח והקושי עלו למעלה ראש. הרגשתי שכבר אין לי כוח. עוד פעם ועוד פעם לעשות את הסיבובים בין המתפללים, כל פעם בבית כנסת אחר, שוב ושוב להיכנס לאולמות, ובתוך המולת השמחה לחלץ מטבעות מכיסיהם של האורחים.

יום אחד, אחרי התפילה, ישבתי מעט לנוח בבית המדרש וז'ניץ שברחוב נחמיה בירושלים, וחפשתי כמה טיפות רוחניות של מים קרים לנפשי העייפה. התקשרתי לקו השגחה פרטית, והקשבתי לשיעור 107 בספר שער הבטחון. במהלך השיעור סיפר המגיד שיעור על הרה"ק רבי **מנחם מנדל מפרמישלאן** זי"ע. שפעם אחת אסף הרבי את החסידים, וביקש שישתתפו עמו בסעודת הודיה. בשעת הסעודה קרא פסוק בפסוק את פרק ק"ז שבתהילים, הפרק של ארבעה החייבים להודות. בכל פעם בהגיעו לפסוק "ודו לה' חסדו" אמר זאת בהתרגשות מיוחדת, ועדיין לא ידעו החסידים על מה ולמה?.

לאחר מכן פתח הרבי בדרשתו, ובין הדברים אמר: "כתוב בספר הק' רבינו בחיי' על התורה בפרשת כי תצא (דברים כב, ה) עה"פ 'ועשית מעקה לגגך', שכל המאורעות שעתידים לבוא על האדם במשך החיים כבר הוכרזו בששת ימי בראשית. כל המקרים כבר תוכננו, ולפני שהנשמה ירדה לעולם היא הסכימה לכל מה שיקרה איתה. ואם תשאלו בשביל מה להתאמץ כאן בעולם, מה מקום יש לתפילות ולצדקות לביטול הגזרה? אז תדעו - כך אמר הרבי - שיש לי קבלה מאבותי הקדושים, שאם נגזר על אדם קושי או חולי

"במקביל המליץ רופא גדול בתחום לקחת סוג מסוים של טיפול כימותרפי, כניסיון לראות כיצד המחלה תגיב לזה. ברגע שהתחלתי לקבל את הטיפול חל שיפור מדהים בגופי. בהתחלה - לפני הטיפול - עמדו המספרים במחזור הדם על 33,000... כשלאדם רגיל המספר עומד על 32 בלבד. ואילו לאחר שתי-עשרה שבועות כאשר ערכו בדיקה חוזרת, נדהמו הרופאים להיווכח, שהמספרים ירדו באופן דרסטי ועמדו על 3,200!... הרופא התקשר אלי ואמר בהתרגשות, שהדבר בלתי נתפס, ועפ"י מדעי הרפואה אין אפשרות להסביר עובדה שכזו. והוא הסביר: "בדרך כלל יורדים המספרים רק כמה אלפים בתקופה קצרה כזאת, וכאן הם ירדו כמעט בשלושים אלף!". בנוסף לזה מצאו הרופאים שהגידול החל להיעלם באופן ניכר, מעבר למצופה, והדבר נותן הרבה תקווה שאוכל להירפא ממחלתי".

"המשכתי בטיפולים וכעבור שתי-עשרה שבועות ערכו בדיקה נוספת ושוב מתקשר הרופא בהתפעלות ומבשר, שהמספרים ירדו מתחת לשלוש מאות... לדבר שכזה לא היה תקדים!. כל עובדי המחלקה יודעים לספר על הנס הגדול, שראו אצלי".

"אני בטוח, שזכות זו של שתיקה בשעת התפילה היא שעמדה לי, ועומדת לי בהווה ובעתיד. מצבי השתפר מיום ליום, הכאבים חלפו והפכתי להיות ככל האדם".

"לקראת ראש השנה, כתשעה חודשים מאז פרצה בגופי המחלה, כתבתי מכתב מרגש לכל ידידי בביהמ"ד, הודיתי להם מקרב לב על המאמצים וההשתדלויות שעשו עבורי, וביקשתי שימשיכו להיזכר ולהקפיד על דבר חשוב ונשגב זה".

"כאשר הגעתי הנה, התרגשתי מאוד לראות את המודעה בכניסה ש'שתיקה בשעת התפילה מסוגלת לכל הישועות'. אמרתי, אספר את סיפור חיי, למען ימשיכו להתחזק ולדעת, כי יש דברים בגו, ואכן זו סגולה גדולה ועצומה עד מאוד!".

[מתוך 'פניני עין חמד']

וְאַתֶּם תִּזְוְרְשׁוּן (יד, יד)

'ואתם תחרישון' - חסר יו"ד - תחרישון, כשתהיו פְּחָרְשִׁים
שאתם שומעים חרפתכם ואתם שותקים - הקב"ה ילחם
לכם (פי' רבי חיים פלטיאל עה"ת)

השותק כשמחרפים אותו, ואינו מגיב לדברי המבייש, ובפרט אם גם בפנימיותו נפשו מחרשה ורגועה כאילו היה חרש ולא שמע חרפתו, מובטח לו שה' ילחם עבורו וישיע אותו.

* * *

סיפור מפי בעל המעשה: עת ספוד, ועת רקוד. את ההספדים סיימו מזמן, כאשר גיסי עלה למרום בצעירותו

מסוכן ח"ו, לפעמים יש לאדם איזו זכות, ומחליפים לו את כל הקשיים לביזיונות ולבושות, והוא ניצל מהגזירה!".

"עתה", המשיך הרבי, "במקום שאצטרך לעבור איזה חולי, חלילה וחס, ולהתרפא, ורק אז לעשות סעודת הודיה, זיכוני מן השמים בביזיונות גדולים ועצומים, עד עמקי הנפש, ובטוח אני שניצלתי בזה מחולי ומכאב של כמה שנים. על מתנה מופלאה כזאת, ראוי לעשות סעודת הודיה!".

המעשה הזה האיר לי את כל ההתעסקות עם הצדקה באור יקרות. הרי כשמסתובבים בקהל ואוספים כסף, יש כל מיני תגובות של אנשים, ובטח התכפרו עוונותי מזה. אמנם לא היו דברים חריגים, אבל בכל זאת, הרגשתי שנשלח לי עידוד מן השמים לחזק אותי.

ישבתי שם ואמרתי לפני ריבוננו של עולם: "אתה ידעת את צערי ואת מכאובי. מלבד האחיינית הכלה, ברכת אותי במשפחה ברוכה, וגם את המחויבויות שלי אליהם עלי למלא ולקיים את כל המצוות שיהודי צריך. קשה לי! אבא שבשמים, אני צריך ישועה. אתה הוא אבי יתומים, אתה הוא המחותן שעומד מצד הכלה, והלא עליך נאמר 'לי הכסף ולי הזהב! הנה, אספתי כבר שני שלישי מהסכום שהתחייבתי. עשה נא עמי אות לטובה, הראני את חסדך, ותשלח לי מאוצר מתנת חינוך את השליש השלישי בקרוב, למען הכלה היתומה".

ככה ישבתי והתחננתי לפני אבי יתומים ודיין אלמנות, וכשהרגשתי מחוזק ועמדתי לצאת את בית המדרש, ניגש אלי יהודי אחד. הוא כבר הכיר אותי מהסיבובים לאיסוף הצדקה ואמר לי: "היום מתקיימת שמחת שבע ברכות לא הרחק מכאן. מדובר במשפחה מכובדת מחוץ לארץ, וכדאי לנסות להתרים שם לצדקה".

הודיתי לו בכל ליבי, ואכן, בשעת ערב עשיתי את דרכי אל האולם. הגעתי מוקדם מדי, רק מעטים מבני המשפחה נכחו, והם היו עסוקים בתמונות, מחייכים, זזים קצת קדימה וקצת ימינה, מעט שמאלה, מעט אחורה. פתאום אני נכנס. לא קשור משום כיוון ולא מתאים לתפאורה. ניגשתי אל אחד מהנוכחים והתחלתי לומר שאני אוסף כסף להכנסת כלה יתומה... עוד אני מדבר, ניגש אלי אחד מהמשפחה, ומושך לי במעיל. "בשביל מה באת לכאן?" הוא צועק. "כאן זה לא בית התבשיל. אתה לא תקלקל לנו את השמחה!..."

כדי שבטוח אבין למה הוא התכוון, הוא משך אותי החוצה בידי, כשאני נגרר אחריו. כבר הבנתי את ה'רמז' מצוין, אבל הלה לא נרגע. הוא המשיך לאחוז בי הלאה, לחכות אתי ברמזור, ולהעביר אותי את הכביש לצדו השני של הרחוב. רק אחרי שעמדתי במרחק הגון מהאולם, הוא בא על סיפוקו ועזב אותי לנפשי.

העלבון והביזיון היו גדולים כל כך, שהיה נדמה לי כאילו כבר נקברתי באדמה, ורק הרוח הקרה שנשבה על פני הזכירה

לי כי חי אני, ברוך השם, כל אברי שלמים, ואפילו, בחסדי הבורא, אני מסוגל להתבונן ולחשוב...

לחשוב על הסיפור ששמעתי בדיוק היום. על סעודת ההודיה הגדולה של הרה"ק רבי מנחם מנדל מפרמישלאן. באותם רגעים קלטתי בהתרגשות כי שמע השם את תפילתי. התחינה שהתחננתי היום מעמקי לבבי עלתה השמימה, והקב"ה שלח לי ביזיון, שיכפר לי על כל חטאי, ומעתה ודאי ירחם עלי, וישלח לי במהרה את יתרת הסכום שהתחייבתי לאסוף. היתה לי הרגשה ברורה שנושעת.

למחרת המשכתי במנהגי. אחרי תפילת שחרית סובבתי בבתי כנסת, והנה ניגש אלי אברך. "אתה נזרקת אתמול מהשמחה שלנו?" שאל האיש, "מחפשים אותך! אל תשאל מה היה אחר כך. אבא שלי, אבי החתן, שמע מה שקרה, ואין לך מושג כמה הוא הצטער. כאב לו מאד, והוא ביקש מכולם שישימו לב אם פוגשים אותך. הוא רוצה לפייס אותך".

האברך נתן לי את מספר הטלפון של אביו. "הוא ביקש שתתקשר אליו". אחר כך הוסיף בהתנצלות, "זה שהחליט על דעת עצמו להוציא אותך מהאולם, צריך בעצמו ישועה גדולה. כנראה מרוב שהוא סובל הוא הוציא את הכאב שלו עליך".

התקשרתי אל אבי החתן, אך הוא לא ענה. הוא היה כבר בדרכו לחו"ל. השארתי לו הודעה, ובערב הוא חזר אלי, 24 שעות בדיוק אחרי האירוע של אתמול. הוא תפס איתי שיחה ותוך כדי הדברים שאל: "במה אוכל לעזור לך?".

"יש לי אחיינית שעומדת להינשא בקרוב. היא יתומה, ואני אוסף עבורה כסף, להכנסת כלה", עניתי.

"כמה כסף אתה צריך?", הוא שאל.

"חמשת אלפים דולר", אמרתי. זה השליש שחסר כדי להשלים את ההתחייבות שלי.

"קיבלת את זה", אמר האבא, "ואני מבקש ממך, שתיגש אל בני שדיבר אתך היום, ותיקח ממנו את הכסף. רק אמור שאתה מוחל בלב שלם על התקרית אתמול".

"מוחל, מוחל!" עניתי מכל הלב, ובירכתי את האב ואת בניו, את החתן והכלה שיבנו בית נאמן בישראל ויראו טוב כל ימיהם, ואת בנו שזקוק לישועה, שיוושע בקרוב.

למחרת קיבלתי את חמשת אלפי הדולרים במזומן... בתוספת לכפרת העוונות... אבי יתומים שלח לי אותם בדרך מופלאה, 'אודך השם כי עניתי'. [מתוך 'השגחה פרטית']

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲגִי מִמִּטֵּיִר לָכֶם

לָזֶה מִן הַשְּׂמִימִים (טז, ד)

בפרנסת האברכים בדורנו ניכרת במיוחד ההשגחה הפרטית על כל צעד ושעל, ורואים בחוש עד כמה לחמם הוא בבחינת 'לחם מן השמים'.

* * *

מספר יהודי יקר: "בשבוע שעבר השתתפתי בבר-מצוה, לפני שיצאתי לביתי הבחנתי ביהודי שגר באזור שלי. שאלתי אם הוא צריך להגיע הביתה, והשיב שאם בין כה וכה אני נוסע לכיוון הוא יצטרף - אך אין בדעתו להטריח במיוחד.

כאשר הגענו ליעד - ביתו - אמר: "אני מאוד רוצה לשלם לך על הנסיעה אבל אין עלי כסף, האם אני יכול לשלם בסיפור?..."

עניתי לו, שלא הייתי מעלה בדעתי לקבל כל תשלום עבור נסיעה שבין כה וכה אני עושה, ואף אם הייתי יוצא מדרכי עבורו משמעותית, אך אם הוא רוצה לשלם ב'תשלום רוחני', הרי שזה דבר ששווה יותר מהכל!"

וכך הוא סיפר: "אני לומד בישיבת 'מיר'. אין לי מקום קבוע בביהמ"ד, אבל אני יושב עם חברותא במקום של מישהו אחר כבר כמה שנים... מדי תחילת זמן הוא מגיע, עושה 'מחאה', יושב במקומו למשך יום-יומיים ואחר כך בהיעדרותו הממושכת אני משתמש במקום [לא נרחיב פה בכל סדרי המקומות של 'מיר', אשר נוצרו עקב הצפיפות הרבה המאפיינת את המקום. אך 'חזקה' ו'מחאה' על מקום הינם מושגים ידועים ומקובלים בישיבת מיר המעטירה].

פעם אחת, בתחילת זמן, הגיע בעל-המקום וכדרכו עשה 'מחאה'. כבר הייתי רגיל לכך, אלא שהפעם הוא הגיע עם חברותא, וגם כעבור יומיים המשיך לפקוד את המקום...

החברותא שלי חשב שאולי כדאי להגיד לו שיחפש מקום אחר, או שילמד עם החברותא שלו באותו מקום שהוא לומד בכל זמן בבית מדרש אחר, הרי אנו רגילים כבר לשבת כאן כמה שנים, נוח לנו כאן והתרגלנו גם לדבר בלימוד עם האברכים החשובים שיושבים מסביבנו, ובכלל, 'אין אדם לומד אלא במקום שלבו חפץ'...

אך אני אמרתי לו: "מוותור לא מפסידים". הוספתי ואמרתי לו את אמרתו המפורסמת של ראש ישיבת מיר רבי **חיים שמואלביץ** זצ"ל בענין "ששה מתכסים בטלית אחת", היתכן?! אלא, שאם כל אחד דואג שהשני יהיה מכוסה, אפילו לששה יש מקום תחת טלית אחת.

'אומר ועושה', הצטופפנו בספסל ומדי פעם מצאנו פתרונות זמניים. לחברותא שלי עדיין היה קשה לקבל את הדבר. "מה זאת אומרת? מילא שהוא מגיע לעשות 'מחאה', אבל להתיישב במקום? בקביעות? ועוד עם חברותא?..."

בתוכי לבי ידעתי, שלמרות שהפעם זה נראה שונה, מסתבר שבעל-המקום יפנה אותו בקרוב ולכן חבל לפתח

קפידות ומריבות. אדהכי והכי התיידדתי עם החברותא של בעל-המקום וסיפרתי לו שבתאריך פלוני אני מחתן בן. הוא התלהב: גם אחותי מתחתנת באותו יום! ואז שאלתי אותו: "שמא אתה מכיר מישהו שיכול לעזור בהוצאות המרובות?", כבר חיתנתי כמה וכמה ילדים!"

"תראה", השיב האיש. "לי עצמי אין. אבל האבא של המחותן שלנו, הוא עשיר גדול מארה"ב. הרי מדובר בחתונה שמתקיימת באותו יום של חתונת נכדו, זה דבר שמעורר רגשות, אז אולי נמצא מסילות לליבו..."

אני כבר דמיינתי מתנה לחתונה של כמה מאות דולרים, לכל הפחות. ניסיתי לשדלו לדבר עם הורי מחותנם, ואף אני כבר בניתי 'תילי תילים' של דמיונות, שהרי יש לי קרוב משפחה שגר באותה מדינה שגר העשיר, ואולי דרכו אוכל לפנות... תכל"ס - הערוץ הוזנח מצד החברותא וגם דרך קרוב משפחתי לא נעשה דבר, וממילא שום מתנה לא הגיעה...

באמצע ימי השבע-ברכות אני בודק את חשבון הבנק שלי. לתדהמתי אני מגלה שם העברה בנקאית של מטבע חוץ לזכותי על סך 5000 דולר! ההעברה בוצעה ע"י קרן כלשהי שלא הכרתי, ומעולם גם לא ביקשתי ממנה תרומה.

יצאתי למסע בירורים שהביא אותי לגילוי המדהים הבא: בחתונת בני שהה משפיע ירושלמי שאני מקורב אליו. דקות לפני החופה מקבל הגבאי של המשפיע שיחת טלפון בהולה. יהודי מחו"ל שנמצא עכשיו בחתונת נכדו [זהו אותו עשיר שחשבתי לבקש ממנו עזרה], חייב להתייעץ עם המשפיע בנוגע לענין דחוף.

מה היה נושא ההתייעצות אין לי מושג, אך כיצד הסתיימה השיחה יש לי מושג... העשיר אמר למשפיע שברצונו לתרום משהו לזכות חתונת הנכד, והוא שואל למי לתרום. השיב לו המשפיע, שלא עולה כרגע בדעתו למי אפשר לתרום, מלבד העובדה שהוא שווה כעת בחתונת בנו של יהודי [אני הקטן...]. שנצרך, ובנש"ק, ואולי הוא ראוי לקבל את התרומה. מיד הורה העשיר לקרן להעביר לחשבון שלי 5,000 דולר בלא שאני אפילו ידעתי מכך...

בחכמה שלאחר מעשה חשבתי לעצמי: מה בעצם קרה פה? באופן טבעי, החברותא של בעל-המקום אמור להיות הצינור של הכסף. הרי הוא סיפר לי על הגביר, ואני דיברתי איתו, והלה התרשם שיש סיכוי שהעשיר יתרום לחתונה שמתקיימת באותו ערב של חתונת נכדו. אך מה היה קורה אז, אם הכסף היה עובר דרך אותו יהודי? - הייתי 'טופח לעצמי על השכם' ואומר: 'בזכות זה שנמנעתי ממחלוקת, הרווחתי'. שהרי ברור שאם לא הייתי מקשיב לחברותא שלי, ומתרעם על בעל-המקום והחברותא שלו, לא הייתה נוצרת ביננו השיחה שהניבה לי את המתנה! אבל מה הקב"ה רצה ללמד אותי? - לקבל את מה שמגיע לך תקבל גם בלי שתוותר... ולהימנע ממחלוקת? את זה צריך לעשות גם בלי רווחים... [מתוך 'איש לרעה']